

Nr 179.

Av herr **Brandt** m. fl., om lagstiftning för bekämpande av sådan propaganda mot medborgargrupper, som utgår från deras trosbekännelse eller ras.

För västerländsk rättsåskådning och rättsordning är människovärdet och därmed även en medborgares värde oberoende av »ras» och härkomst. »Här är icke jude eller hedning, icke grek eller barbar.» Allt slags rashat, enkanerligen judehat, har hittills varit främmande för det svenska folket, som härvidlag i gemen haft en sant aristokratisk inställning utan mindervärdeskänslor och förty erbjudit en dålig jordmån för vidskepliga »rasteorier», vilka anfäktat vissa politiska partier i andra länder. Under inflytande av för svenskt väsen — d. ä. för svensk tradition och kultur — främmande ideologier har emellertid under senare år i vissa kretsar, som sympatisera med utländska politiska ideal, en påtaglig antisemitisk strömning gjort sig gällande, vilken både i tal och skrift och jämväl på annat sätt — t. ex. skylt i en bokhandel med påskrift Tillträde förbjudet för judar! — tagit sig sådana uttryck, som vi tidigare skulle ha betraktat såsom fullkomligt uteslutna i en kulturstat som Sverige.

Man må icke bagatellisera den antisemitiska propagandan och tro, att det demokratiska svenska folket är fullkomligt immunt emot denna farliga pestsmitta. Ty väl är det sant, att antisemitismen på *ett* sätt är en enbart löjlig företeelse, bottnande i villfarelsen att människor, som till sitt utseende råka att något avvika från den vanliga folktypen, skulle på denna grund vara sämre än andra, men erfarenheten från andra länder visar, att samvetslösa statsmän och demagoger, vilka helt visst inte själva tro på sina befängda rasteorier, kunna utnyttja denna villfarelse för att tillintetgöra demokrati och folkfrihet. Rashat och rashets är ingenting att leka med. Det visa det tsaristiska Rysslands judepogromer, men det finns judedeföljelser av färs-kare datum i andra länder.

Även en vulgär antisemitisk propaganda kan i sinom tid utlösa fruktansvärda våldsdåd. Men även om den endast tar sig uttryck i kränkande generella omdömen och tillmälen gentemot en intellektuellt och moraliskt högtstående, synnerligen oförvitlig och laglydig medborgargrupp — inom vilken vi påträffa representanter för den yppersta svenskhet, till vilka hela nationen i stolthet ser upp — så utgör dock antisemitismen »en tryckande skam»

för ett demokratiskt folk, för att använda ett expressivt uttryck av vårt lands förnämsta nu levande författarinna i en artikel i går i en känd nationell veckotidning.

Antisemitism och demokrati äro i själva verket absolut oförenliga. I sin bekanta bok *Ras, språk och nation* skriver Åke Thulstrup följande tänkvärda ord: »Ett uppflammande av antisemitism förkväver ofelbart demokratin med allt vad därtill hör. Det går inte att hävda några demokratiska principer i ett land, som har gett sig antisemitismen i våld. Den som är demokrat tror på människovärdet, och denna tro utesluter rashat.» Så farlig och förrädisk som antisemitismen är böra ansvarskännande svenskar icke genom oförsiktiga ord och handlingar, om än i sig själva ganska oskyldiga, lägga hyende under fördomar och bidra till en »kategoriklyvning» av människor, vilken är helt främmande för svensk lag och rättsuppfattning. Det är ur denna synpunkt att beklaga, att socialstyrelsen, utan tvivel av s. k. praktiska skäl, i sin främlingsstatistik använder ordet jude i en betydelse, som hittills icke tillhört offentligt svenskt språkbruk utan hör hemma i en främmande ideologisk vokabulär. Socialstyrelsen begär sålunda, att även personer, som icke tillhöra mosaisk trosbekännelse, i förekommande fall skola deklarerat sig såsom »judar», ehuru väl deras härkomst och »ras» är ur rättslig synpunkt irrelevant. Icke heller utrikesdepartementet torde helt kunna fritagas från förebråelsen att då det gäller inresetillstånd göra anseende till person, d. ä. fasta avseende vid vederbörandes »ras». Vetenskapen förnekar ju, att det finns skilda raser inom de europeiska folken, och svensk lag känner icke distinktionen.

Antisemitismens onda bekämpas förvisso främst genom upplysning — och denna borde till synes ha de bästa utsikter med tanke på de s. k. raslärorernas haltlöshet — men det är högst sannolikt, att den demokratiska staten, medan tid ännu är, har anledning besinna vad dess frid tillhör och fördenskull komplettera upplysningsarbetet med en lagstiftning emot antisemitisk propaganda. Efter vad vi ha oss bekant har den demokratiska holländska staten varit betänkt på en dylik lagstiftning; ett föreliggande lagförslag hann emellertid inte bli upphöjt till lag före ockupationen. En svensk lagstiftning bör kriminalisera varje propaganda emot medborgargrupper, vilken tar till utgångspunkt deras trosbekännelse eller s. k. ras. Och denna lagstiftning synes böra rikta sig emot icke endast smädelser och annan kränkning av personer av främmande »ras» eller emot sådana former av agitation, som kunna betecknas såsom »rashets», utan även ta sikte på andra mera beskedliga former av propaganda, åsyftande att social och rättslig skillnad skall göras mellan människor för deras härkomsts och trosbekännelses skull.

Vi inse tillfullo vanskligheten av en sådan lagstiftning och tilltro oss inte förmågan att skissera en lagtext inom ramen t. ex. av strafflagens elfte kapitel (om fridsbrott), men vi våga bestämt hålla före, att tiden verkligen är mogen för att den svenska kultur- och rättsstaten även i lagstiftningsväg

inskräper människo- och medborgarvärdets integritet, dess upphöjdhet över »blod och ras».

Vi tillåta oss således hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en lagstiftning i motionens syfte.

Stockholm den 24 januari 1942.

E. G. C. Brandt.

G. Branting.

Fredrik Ström.

Bertil Eriksson.

Th. Magnusson.

H. Sten.
